

Fagrappport for landskap

Konsekvensutredning for Planid: 202507

Detaljregulering for TCO, Buevegen 781

Hå kommune

Datert: 04.09.2025

Plan- og dokumentopplysninger

Kommune:	Hå kommune
Plannavn:	TCO, Buevegen 781
PlanID:	202507
Formålet med planen:	Hensikten med planarbeidet er å legge til rette for TCO sin eksisterende virksomhet innenfor planområdet.
Rapporttittel:	Fagrapport for landskap
Utgave/dato:	1. utgave, 04.09.2025
Oppdragsgiver:	TCO AS
Utarbeidet av:	Prosjektil AS v/ Eline Malmin
Sidemannskontroll:	Kristina Hjorteland

Innholdsfortegnelse

1	Sammendrag	4
2	Landskap	5
2.1	Beskrivelse av prosjektet og alternativer	5
2.2	Metode	8
2.3	Kunnskapsgrunnlaget	14
2.4	Landskapskarakter	15
2.5	Utredningsområde	17
2.6	Verdisetting	19
2.7	Vurdering av påvirkning	20
2.8	Konsekvens	22
3	Referanser	24

1 Sammendrag

Beskrivelse av oppdraget

Det er behov for utbedring av anleggsområdet til TCO og det planlegges å samle lagringen av ferdigprodukter til olje- og gassvirksomheten i et nytt lagerbygg, samt flytting av administrasjonsbygg. Det utarbeides i denne sammenheng konsekvensutredning med tilhørende fagrapporter for tiltaket. Denne fagrapporten belyser verdi, påvirkning og konsekvens for temaet landskap for anleggsområdet til TCO i Hå kommune.

Datagrunnlag

Datagrunnlaget for landskap regnes som godt. Utredningsområdet er registrert i offentlig tilgjengelige databaser som NiN Landskap og Temakart Rogaland. Kartgrunnlag/Ortofoto som er benyttet er hentet fra Google Maps, Google Earth, Norge i bilder, FINN kart og Høydedata. Det er i tillegg utarbeidet rapporter/utredninger i det aktuelle planarbeidet som er lagt til grunn. Prosjektet har gjennomført feltbefaring i august 2025.

Resultat

Tiltaksområdet og influensområdet har blitt vurdert som et samlet område. Området er vurdert til *Stor verdi*, hovedsakelig grunnet plassering innenfor KULA-området, Høg-Jæren.

Tiltaket er vurdert til å ha påvirkningsgraden Forringet for temaet landskap, sett opp mot 0-alternativet. Den planlagte endringen vil skje innenfor eksisterende anleggsområde, men det vurderes opp mot 0-alternativet som medfører tilbakeføring til LNRF-område.

Konsekvensgrad for utredningsområdet er vurdert til å være *Middels konsekvens*.

2 Landskap

2.1 Beskrivelse av prosjektet og alternativer

2.1.1 Nullalternativ og alternativer som skal utredes

Alternativ 0

0-alternativet innebærer å fjerne anleggsområdet for å tilbakeføre det til et landskapsområde. I gjeldende kommuneplan er arealet avsatt til LNRF formål. Det finnes ingen gjeldende detaljreguleringsplaner for området.

Dagens situasjon består av en planert asfaltert flate hvor det er oppført en bygning på ca. 450 m² BYA, samt totalt ca. 10-12 containere som brukes til lagring av materiell, utsyr og ferdige produkter. Området ligger i enden av en privat blindvei hvor man ankommer Buevegen (FV504) i retning nord. Området vil rekultiveres slik at det kan brukes til landbruk og skape et mer helhetlig landskapsbilde på Høg-Jæren.

Alle konsekvenser for landskapstemaet er vurdert opp mot nullalternativet.

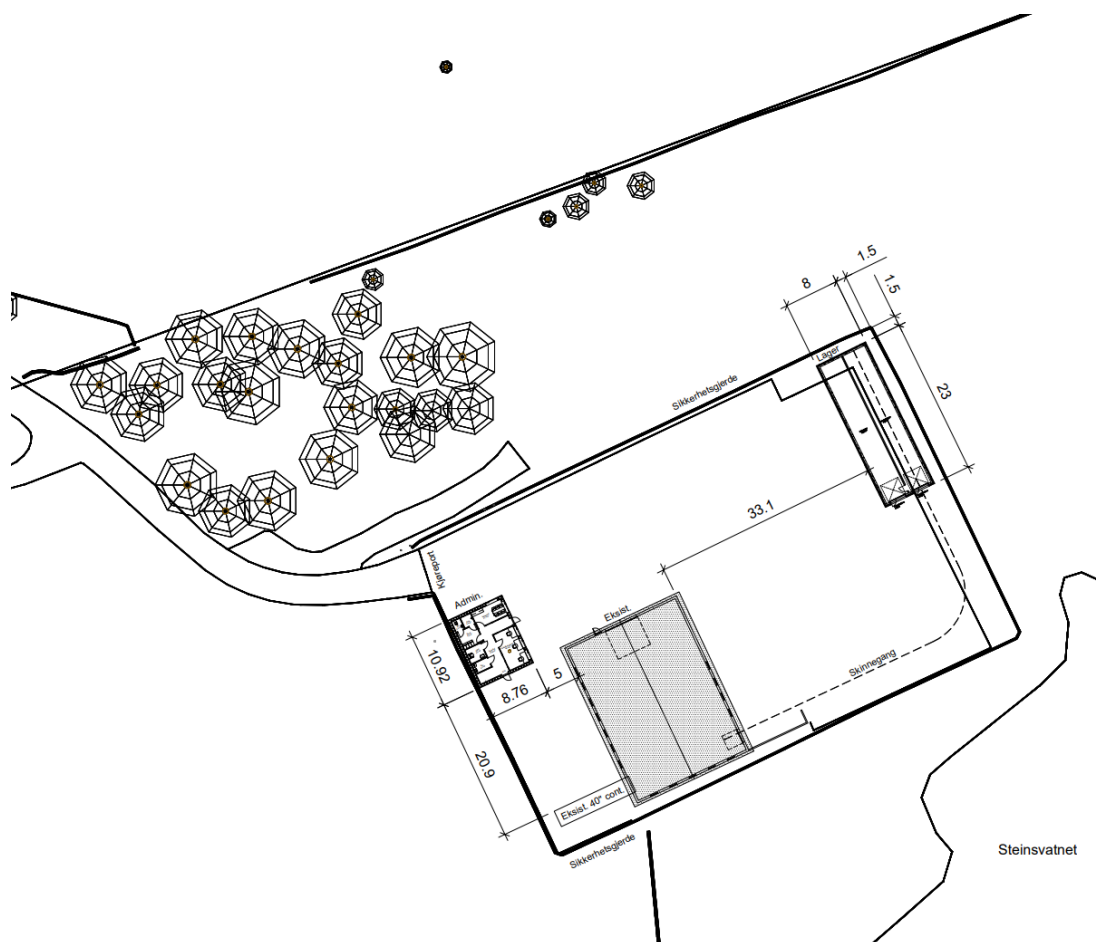
Figur 2.1 – Illustrerende bilde over dagens forhold

Alternativ 1 – Utbyggingsalternativ

Formålet med planforslaget er å legge til rette for eksisterende virksomhet og åpne opp for en mindre utvikling av denne. Forslaget skal holde seg innenfor det eksisterende inngjerdede planerte asfaltområdet. Det er foreslått en utvikling med nødvendig bebyggelse for å ivareta krav fra Arbeidstilsynet og for å få et mer funksjonelt og estetisk utformet lagerareal som erstatning for dagens containere.

Gesims- og mønehøyde på eksisterende bygg er på hhv. 4,8 m og 8,3 m. Areal er på 450 m² BYA. Det planlagte nye tilbygget til eksisterende bygg med garderobe, spiserom, toalett og arbeidsstasjon er på 92 m² BYA og det har en høyde på ca. 4,0 m. Lagerbygningen har en størrelse på 184 m² BYA og det planlegges med en høyde på 4,6 m. Begge bygningene planlegges med flate grønne tak.

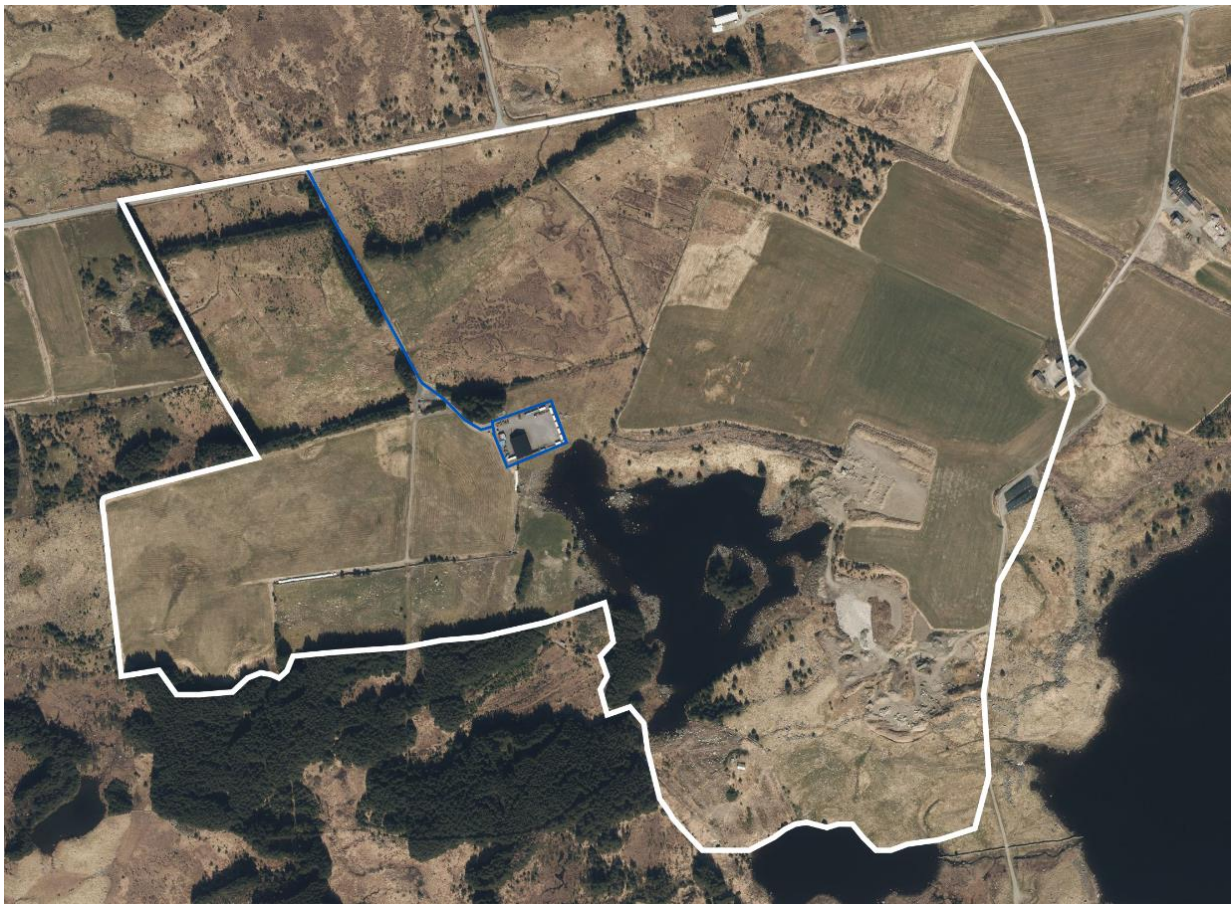

Figur 2.2 – Nytt administrasjonsbygg med garderobefasiliteter og nytt lagerbygg innenfor planområdet (Prosjekt AS)

2.1.2 Influensområdet

Tiltaksområdet er satt til planavgrensningen for tiltaket. Dette omfatter TCO sitt eksisterende anleggsområde. Planområdet medtar alle arealer som blir direkte berørt av tiltaket.

Influensområdet er satt på bakgrunn av tiltakets størrelse, topografi og synlighet. Influensområdet domineres av beiteområder, landbruksarealer og litt skog. Området er kupert med ulike høydedrag i landskapet.

Figur 2.3 – Influensområde. Plangrense markert i blå, influensområde markert i hvit. (Norge i bilder,2025)

2.1.3 Avgrensning mot andre fagtemaer

I tillegg til landskap blir friluftsliv, kulturminner, landbruk og naturmangfold utredet i prosjektet. Viktige aspekter fra disse temaene som hensyntas i landskapsvurderingen omfatter:

- Friluftsliv:
 - Planområdet er i nærheten av landskapsvernområdet Synesvarden hvor man finner store friluftslivinteresser og ulike turer med utsikt over Høg-Jæren. Steinkjerringa er et populært turmål innenfor området.
- Kulturminner:
 - Det er ikke registrert kulturminner innen selve planområdet, men i KULA-området rundt er det registrert flere kulturminner innen tidligere jordbruksdrift og forvaltning av landskapet
- Landbruk:
 - Man finner større områder med landbruksformål innenfor influensområdet, både fulldyrka mark og innmarksbeite
- Naturmangfold:
 - Det er registrert et beiteområde for rådyr ved Steinsvatnet, og nord for Bueveien er det avsatt et viltområde (Hellandsmyr). Det er registrert rødlistede fuglearter i databaser i nærheten av planområdet, men ingen av disse er vurdert til å ha en spesiell tilknytning til selve planområdet eller influensområdet.

2.2 Metode

2.2.1 Utredningsområde

KU-veilederen for miljø og klima (M-1941) anbefaler oppdeling av utredningsområdet i delområder for å få et klarere bilde av hvor tiltaket får størst konsekvens for landskapet. Områdene er delt inn etter type landskap og geografisk beliggenhet og sammenheng. Området er delt inn i et utredningsområde.

Den inndelingen er grunnet at planområdet har et begrenset influensområdet og landskapet rundt består av like naturelementer og høyder.

2.2.2 Vurdering av verdi, påvirkning og konsekvens

Formålet med denne fagrapporten er å kartlegge, beskrive og vurdere landskapet i influensområdet og hvordan tiltaket vil kunne påvirke landskapsbildet. Det blir gjort i form av tekst, bilder, skjematiske tabeller og vurderinger, oversiktskart og visualiseringer. Vurdering av verdi, påvirkning og konsekvens følger Miljødirektoratets metode for Konsekvensutredninger av klima og miljø, Veileder MD-1941 (MD 2023)

Vurdering av verdi

Med verdi menes en vurdering av hvor verdifullt et område eller miljø er, og fastsettes langs en fem-delt skala fra *Ubetydelig verdi* til *Svært stor verdi eller høyeste forvaltningsprioritet* (jf. figur 3.2). For hvert delområde gjøres en vurdering av områdets egenskaper med hensyn på ulike verdiparametere for hvert enkelt fagtema, her landskap. Deretter fastsettes områdets verdi basert på en helhetlig vurdering disse. Det er glidende overganger mellom verdikategoriene og plasseringen innenfor kategorien er også viktig. Områder *uten betydning* blir ikke kartfestet.

Ubetydelig verdi	Noe verdi	Middels verdi	Stor verdi	Svært stor verdi
▲				

Figur 2.4 - Skala for vurdering av verdi. Det er glidende overganger mellom verdikategoriene for å nyansere verdivurderingen ytterligere (MD, 2023).

Man har ifølge veilederen tre verdikategorier knyttet til landskap; naturgeografiske forhold, kulturhistorien i landskapet og romlig-visuelle forhold. Det er disse verdikriteriene som er brukt for å fastsette verdi i de ulike delområdene i fagrapporten. Det er verdiene i nullalternativet som legges til grunn for verddivurderingene.

Verdi-kriterier	Uten betydning	Noe verdi	Middels verdi	Stor verdi	Svært stor verdi
Inngreps-grad	Områder uten innslag av natur.	Naturpreget, men med overvekt av menneskelig aktivitet, bebyggelse og infrastruktur.	Noe inngrep. Sammenhengende naturområde i lokal skala. Naturpreget med spredt bebyggelse og infrastruktur.	Få inngrep. Stort sammenhengende naturlandskap i regional skala. Naturlandskap hvor det f.eks. er enkelte bygninger og kraftledninger.	Uten inngrep. Stort sammenhengende naturlandskap i nasjonal skala. Landskap som ikke, eller i svært liten grad, er preget av menneskelig aktivitet, bebyggelse og infrastruktur.
Natur-variasjon	Naturlandskap uten variasjoner.	Naturlandskap med lite variasjon.	Naturlandskap med noe naturvariasjon og flere landskapstyper.	Naturlandskap med stor naturvariasjon over korte avstander og med høyt antall landskapstyper.	Naturlandskap med svært stor naturvariasjon over korte avstander og med høyt antall landskapstyper.
Distinkte elementer	Landskap uten distinkte landskaps-elementer.	Landskapstype eller landskaps-element som er synlig, men uten spesiell betydning for landskapet.	Landskapstype eller landskaps-element som har stor betydning for landskaps-karakteren.	Karakteristisk landskapstype eller landskaps-element som setter tydelig preg på landskapet.	Karakterisk landskapstype eller landskaps-element som definerer landskapet.
Mangfold	Landskap uten variasjon av natur- og kulturverdier.	Landskap med variasjon med innhold av v en eller få elementer fra natur, friluftsliv, kultur og landbruk.	Landskap som er mangfoldig og har et tydelig preg av flere elementer fra natur, friluftsliv, kultur og landbruk.	Landskap som er svært mangfoldig med et markant preg av elementer fra både natur, friluftsliv, kultur og landbruk.	Landskap som er svært mangfoldig med et og unikt markant preg, av elementer fra både natur, friluftsliv, kultur og landbruk.
Særpreg	Vanlig forekommende landskap uten særpreg.	Vanlig forekommende landskap med noe særpreg.	Særpregede landskap med flere innslag av eksempelvis, inngrep, arealbruk bebyggelse og elementer som forstyrrer særpreg.	Særpregede landskap med få, ikke dominerende, negative brudd og/eller kontraster.	Unike og intakte, særpregede landskap.

Sammenhenger	Landskap uten kjente sammenhenger mellom elementer eller historiske spor.	Landskap med sammenhenger mellom elementer eller historiske spor som er viktige kun i lokal sammenheng.	Landskap med sammenhenger mellom elementer eller historiske spor som er viktige i regional sammenheng.	Landskap med sammenhenger mellom elementer eller historiske spor som er viktige i regional sammenheng.	Landskap med tydelige sammenhenger mellom elementer eller historiske spor som er viktige i internasjonal eller nasjonal sammenheng.
Tilhørighet/identitet	Områder som det ikke er knyttet spesiell tilhørighet til.	Områder med betydning for en bydel eller mindre gruppe, «hverdagslandskapet».	Områder med lokal betydning, «hverdagslandskapet».	Områder med regional betydning.	Områder med internasjonal/-nasjonal betydning.
Visuell karakter	Landskapet domineres av tilfeldighet, fragmentering, monotoni og/eller uoversiktighet.	Landskapet er ubalansert, til dels uoversiktlig, mindre strukturert, og har svake sammenhenger i utforming.	Landskapet fremstår balansert, lesbart, oversiktlig og strukturert.	Landskapet preges av bevisst formgivning, farge- og materialbruk, lesbare sammenhenger og godt totalinntrykk.	Landskapet preges av bevisst og gjennomført formgivning, farge- og materialbruk, god lesbarhet, logiske sammenhenger, og har et unikt visuelt totalinntrykk.

Figur 2.5 Verditabell for landskap, veileder M-1941 (MD, 2023)

Vurdering av påvirkning

Påvirkning er et uttrykk for hvilke endringer, positive eller negative, som det aktuelle tiltaket vil medføre i det berørte planområdet. Påvirkningen skal vurderes i forhold til situasjonen i nullalternativet.

Iht. KU-veilederen (M-1941) bør man vurdere disse forholdene;

- Arealbeslag, terrenginngrep og endringer i landskapets fysiske innhold
- Tiltakets utforming, lokalisering og arkitektonisk utforming der det er relevant
- Påvirkning på romlige og funksjonelle mønstre og sammenhenger i landskapet
- Synlighet og visuelle forhold, inkludert avstand til tiltaket/landskapsendringen, tiltakets/landskapsendringens utstrekning og skala, og opplevelsen av nøkkelelementer i landskapet

Det er først og fremst virkninger av varig karakter som skal vurderes, altså påvirkninger når tiltaket er ferdig etablert. Midlertidig påvirkning i anleggsperioden kan ved behov beskrives separat i et eget avsnitt.

Graden av påvirkning er inndelt i fem trinn fra *Forbedret* til *Sterkt forringet* (figur 3.4). Det er glidende overgang mellom trinnene, og plasseringen innenfor trinnet er også viktig. For å avgjøre påvirkningsgraden er det i tabell gitt påvirkningsfaktorer som en vurderer for hvert område. Det er tilstrekkelig at ett punkt oppfylles. Vurderinger må suppleres av faglig skjønn.

Forbedret	Ubetydelig endring	Noe forringet	Forringet	Sterkt forringet / ødelagt
▲				

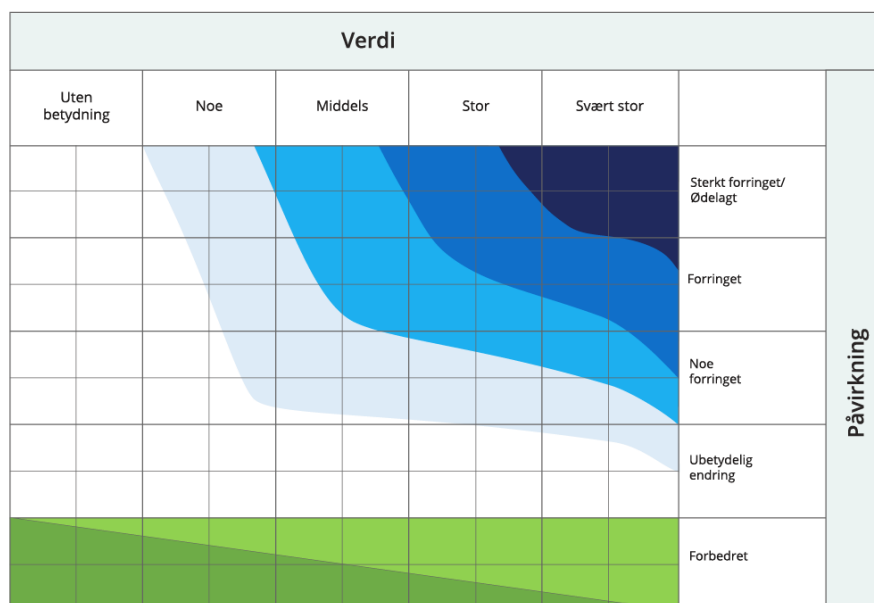
Figur 2.6 - Skala for vurdering av påvirkning. Det er glidende overganger mellom kategoriene for å nyansere vurderingen av påvirkning ytterligere (MD, 2023).

Planen eller tiltakets påvirkning	Forbedret	Ubetydelig endring	Noe forringet	Forringet	Sterkt forringet
Areal	Tiltaket medfører istandsetting av ødelagt/sterkt forringe landskap.	Tiltaket medfører arealbeslag og/eller direkte fysiske endringer med ingen/ubetydelig påvirkning på landskapskarakteren.	Tiltaket medfører arealbeslag og/eller direkte fysiske endringer med noe negativ påvirkning på landskapskarakteren.	Tiltaket medfører arealbeslag og/eller direkte fysiske endringer med negativ påvirkning på landskapskarakteren.	Tiltaket medfører arealbeslag og/eller direkte fysiske endringer med stor negativ påvirkning på landskapskarakteren.
Skala/dimensjoner	Tiltaket har en god tilpasning til skalaen i landskapet og framhever denne.	Tiltaket er tilpasset skalaen i landskapet, eller er underordnet denne.	Tiltaket dominerer noe over landskapets skala.	Tiltaket dominerer over landskapets skala.	Tiltaket dominerer i stor grad over landskapets skala.
Visuell fjernvirkning	N.A.	Tiltaket har ingen/ubetydelige visuelle virkninger.	Tiltaket har visuelle virkninger som i noen grad forringer opplevelsen av delområdet.	Tiltaket har visuelle virkninger som forringer opplevelsen av delområdet.	Tiltaket har visuelle virkninger som dominerer og forringer opplevelsen av delområdet.
Utforming og lokalisering	Tiltaket bygger opp under romlige og/eller funksjonelle mønstre og sammenhenger i landskapet, og/eller reduserer fragmentering.	Tiltaket bryter ikke/i ubetydelig grad med romlige og/eller funksjonelle mønstre og sammenhenger i landskapet, og/eller medfører ingen/ubetydelig fragmentering.	Tiltaket bryter noe med romlige og/eller funksjonelle mønstre og sammenhenger i landskapet, og/eller medfører noe fragmentering.	Tiltaket bryter med romlige og/eller funksjonelle mønstre og sammenhenger i landskapet, og/eller medfører fragmentering.	Tiltaket bryter i stor grad med romlige og/eller funksjonelle mønstre og sammenhenger i landskapet, og/eller medfører omfattende fragmentering.
Arkitektonisk utforming	Tiltaket fremstår som en særlig god arkitektonisk helhet, og/eller har særlig god design.	Tiltaket fremstår som en arkitektonisk helhet.	Tiltaket fremstår i noen grad som en arkitektonisk helhet, og/eller har noe dårlig design.	Tiltaket fremstår i liten grad som en arkitektonisk helhet, og/eller har dårlig design.	Tiltaket fremstår helt uten arkitektonisk helhet, og/eller har svært dårlig design.

Figur 2.7 – Påvirkningstabell for landskap fra veileder M-1941 (MD, 2023)

Vurdering av konsekvens

Konsekvensgraden for landskap fastsettes først for hvert delområde ved å sammenstille vurderingene av de berørte områdenes verdi og tiltakets påvirkningsgrad, slik figur 3.6 viser (MD, 2023). Verdiskalaen utgjør x-aksen i konsekvensvifta, mens skala for påvirkningsgrad utgjør y-aksen. Skalaen for konsekvens går fra 4 pluss til 4 minus. De negative konsekvensene er knyttet til en verdi-forringelse av hvert delområde, mens det er motsatt med de positive konsekvensene. Skala, konsekvensgrad og veiledning for konsekvensvurdering fremgår av tabell 3.6.

Skala	Forklaring	RGB-fargekode
Svært alvorlig konsekvens ----	Den mest alvorlige konsekvensen som kan oppnås for delområdet. Brukes kun for delområder med stor eller svært stor verdi.	0, 32,96
Alvorlig konsekvens ---	Alvorlig konsekvens for delområdet.	0, 112, 192
Middels konsekvens --	Middels konsekvens for delområdet.	0, 176, 240
Noe konsekvens -	Noe konsekvens for delområdet.	212, 255, 254
Ubetydelig konsekvens 0	Ingen eller ubetydelig konsekvens for delområdet.	251, 255, 255
Noe/betydelig positiv konsekvens +/++	Forbedring (+) eller betydelig forbedring (++)	146, 208, 80
Stor/svært stor positiv konsekvens +++/>++++	Stor forbedring (+++) eller svært stor forbedring (++++). Brukes i hovedsak der områder med ubetydelig eller noe verdi får en svært stor verdiøkning som følge av tiltaket.	0, 176, 80

Figur 2.8 - Konsekvensvifte og forklaring på farger, veileder M-1941 (MD, 2023)

Først utreder man konsekvens for hvert enkelt delområde. Deretter sammenstilles konsekvensene for delområdene og det fastsettes en samlet konsekvens for hele tiltaket. Den samlede konsekvensgraden begrunnes slik at det kommer tydelig frem hva som har vært utslagsgivende.

Konsekvensgrad	Kriterier for samlet vurdering
Kritisk negativ konsekvens	Tiltaket medfører kritisk skade på landskapet innenfor influensområdet. Brukes kun for områder med registreringskategorier som er gitt stor eller svært stor verdi. Overvekt av delområder med konsekvensgrad svært alvorlig konsekvens (4 minus)
Svært stor negativ konsekvens	Tiltaket medfører forringelse eller ødeleggelse av nasjonalt viktig landskap. Brukes kun for områder med registreringskategorier som er gitt stor eller svært stor verdi. - Overvekt av delområder med konsekvensgrad alvorlig konsekvens (3 minus). - Flere delområder har konsekvensgrad svært alvorlig (4 minus)
Stor negativ konsekvens	Tiltaket medfører stor konsekvens for landskapet innenfor influensområdet. - Overvekt av delområder med konsekvensgrad middels (2 minus) - Flere delområder med konsekvensgrad alvorlig (3 minus) - Ett delområde kan ha konsekvensgrad svært alvorlig
Middels negativ konsekvens	Tiltaket medfører middels konsekvens for landskapet innenfor influensområdet - Overvekt av delområder har konsekvensgrad noe konsekvens (1 minus). - Flere delområder har konsekvensgrad middels (2 minus) - Ett delområde kan ha konsekvensgrad alvorlig (3 minus) - Ingen delområder er gitt svært alvorlig konsekvensgrad.
Noe negativ konsekvens	Tiltaket medfører noe konsekvens for landskapet innenfor influensområdet. Lite konflikt med landskap utenfor influensområdet. - Delområder har lave konsekvensgrader - Overvekt av konsekvensgrad noe konsekvens (1 minus) og ubetydelig konsekvens (0). - Maks ett delområde kan ha konsekvensgrad middels (2 minus) - Ingen delområder er gitt konsekvensgrad svært alvorlig (4 minus) eller alvorlig (3 minus).
Ubetydelig konsekvens	Tiltaket vil ikke medføre vesentlige endringer for landskapet i 0-alternativet. - Overvekt av ubetydelig konsekvens (0) - Ett delområder kan inneholde konsekvensgrad noe konsekvens (1 minus) - Ingen delområder er gitt svært alvorlig (4 minus), alvorlig (3 minus) eller middels (2 minus) konsekvensgrad.
Positiv konsekvens	Benyttes i områder som er gitt ubetydelig eller noe verdi som får noe eller middels verdiøkning som følge av tiltaket. Tiltaket/alternativet er en forbedring for landskapet i forhold til 0-alternativet. - Overvekt av delområder med positiv konsekvensgrad (1 eller 2 pluss) - Kan kun inneholde delområder med noe negativ konsekvensgrad - Delområder med noe negativ konsekvensgrad (1 minus) oppveies klart av områdene med positiv konsekvensgrad.
Stor positiv konsekvens	Benyttes i områder som er gitt ubetydelig eller noe verdi som får en svært stor verdiøkning som følge av tiltaket. Stor forbedring for landskapet i forhold til 0-alternativet. - Overvekt av delområder med svært stor miljøforbedring (4 pluss). - Overvekt av delområder med svært positiv konsekvensgrad. - Kan kun inneholde delområder med lav negativ konsekvensgrad, delområder med negative konsekvensgrad oppveies klart av områdene med positiv konsekvensgrad.

Figur 2.9 - Kriterier for vurdering av samlet konsekvens for landskap, veileder M-1941 (MD, 2023)

2.3 Kunnskapsgrunnlaget

2.3.1 Krav i plan- eller utredningsprogram

I regionalplan for Jæren og Søre Rogaland 2025 er det i retningslinjene fokus på at det tas hensyn til landskapet, og at det gjennomføres landskapsvurderinger og kartlegging av biologisk mangfold. Hensynet til friluftsliv skal også prioriteres høyt. Vannmiljø skal videre være et vurderingsmoment i planarbeid for all utbygging som kan påvirke vann.

I henhold til kommuneplanen for Hå kommune 2024-2036 er planområdet avsatt som LNFR område i gjeldende kommuneplan, og det er i tillegg markert som et KULA område (kulturhistorisk landskap av nasjonal interesse). Innenfor området skal det tas hensyn til kulturlandskapet. Dette inkluderer kulturminner og kulturmiljø, biologisk verdifulle miljø, jordbruksareal, tilgjengelighet og at den visuelle opplevelsen av landskapet blir opprettholdt som grunnlag for landbruk, kunnskap, opplevelse, verdiskaping, rekreasjon og friluftsliv.

2.3.2 Bruk av eksisterende kunnskap

Utredningsområdet er registret i offentlige databaser som NiN Landskap, Temakart Rogaland og Miljødepartementets naturbase kart. Det er i tillegg utarbeidet rapporter/utredninger i det aktuelle planarbeidet som er lagt til grunn. Kartgrunnlag/Ortofoto som er benyttet er hentet fra Google Maps, Google Earth, Norge i bilder, FINN kart og Høydedata.

2.3.3 Resultater fra feltbefaring

Prosjektil har gjennomført feltbefaring i august 2025. Planområdet er gjennomgått og vurdert, i tillegg er fjernvirkning vurdert.

Figur 2.10 – Befaringsrute. (Norge i bilder, 2025)

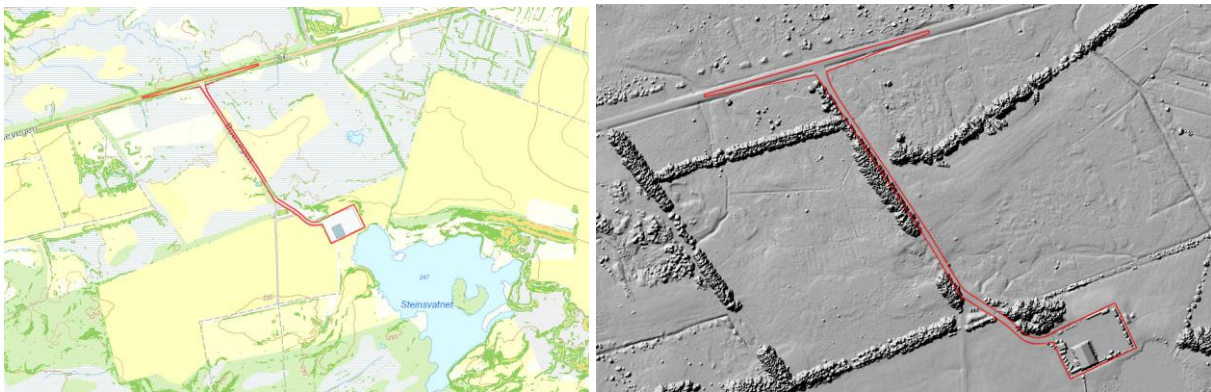

2.3.4 Usikkerhet ved kunnskapsgrunnlaget

Kunnskapsgrunnlaget er godt utredet og baseres på aktuelle kilder, temakart og befaring for å få en god oversikt over selve planområdet.

2.4 Landskapskarakter

Planområdet ligger øst for Varhaug, sør for Undheim. Sør for området finner man landskapsvernområdet Synesvarden. Området ligger innenfor KULA-området Høg-Jæren. Landskapet består av et bølgende morenelandskap utpreget av landbruk, små tjern utskåret av is, beitemark og små beplantede skogsområder (Riksantikvaren, 2021). Grunnet Høg-Jæren sitt morenelandskap fremstår landskapet relativt flatt med slake helning og åser. Mellom planområdet i retning nord til Buevegen er arealtypen hovedsaklig myr og innmarksbeite. Vest og øst for planområdet er arealtypen fulldyrka jord dominerende, med innslag av skog. I retning sør er landskapet preget av ferskvann, innmarksbeite, skog, åpen fastmark og litt myr.

Figur 2.11 - T.v. helningskart. T.h. Skyggerelieff. (Temakart-Rogaland, 2025)

Figur 2.12 - Arealbruk AR5. (Temakart-Rogaland, 2025)

KULA-område

Høg-Jæren er registrert som et kulturhistorisk landskap av nasjonal interesse (KULA). På Høg-Jæren eksisterer det typiske tradisjonelle åpne beitelandskapet med utmarksslått.

Dette lyngheilandskapet er menneskeskapt grunnet et behov for å produsere fôr til husdyra gjennom hele året, i et samspill mellom brenning, slått og beite. Lyngheidrifta har forvaltet heiområdet på Høg-Jæren siden steinalderen og det skjedde en intensivisering av bruken av landskapet i jernalderen. Dette medførte at landskapet hovedsakelig består av lyng- og grashei. I området finnes det flere synlige spor etter bruken av landskapet og flere forhistoriske gårdsanlegg fra jernalderen og middelalderen (Riksantikvaren, 2021, s. 83). I områdene utenfor Synesvarden landskapsverområdet, særlig mot Buevegen i nord og ved gårdstunene, finnes det større innslag av dyrka mark, landbruksveger og planta barskog.

Landskapet rommer også et større areal med dødislandskap med en vegetasjon av gras- og lynghei, myr, småvann og noen klynger av planteskog. Denne landskapstypen er svært sjelden i Norge. I beite- og myrområdene finnes det flere historiske strukturer, som er spor etter tidligere bruk av utmarken.

2.4.1 Vakre landskap i Rogaland

Det er viktig å ta vare på landskapsverdiene som er stedege for Rogaland fylke, ved å utarbeide planer og byggetiltak som harmonerer med landskapet og ikke står i kontrast til det.

Miljøverndepartementet har oppfordret regionale og lokale myndigheter til å følge opp den europeiske landskapskonvensjonen ved å skaffe seg det nødvendige kunnskapsgrunnlaget og identifisere de viktige landskapskvalitetene. Rogaland fylkeskommune gjennomførte en omfattende kartlegging og en faglig prosess over prioritering av landskapsverdiene i fylket. Resultatet ble nedfelt i rapporten «Vakre landskap i Rogaland» fra 1995.

Heilandskapet på Høg-Jæren ligger mellom 120 til 360 meter over havet, hvor Synesvarden er det høyeste punktet. Utmarksområdene som tidligere var dominert av lynghei og myr er i stor grad oppgjødset til kulturbeite. Steingardene er særlig karakteristiske kulturspor. Det åpne heilandskapets mektige løsmasser i bølgende morenerygger og slake vide dalfører, gir landskapet en myk og særpreget karakter som skiller det fra tilgrensede landskapstyper. Det varierende landskapet fra flate sletteland og havet i vest, med kontrast til det knudrete berglandskapet i sør gir store landskapsopplevelser (Stavanger turistforening, 2009, s.68-69).

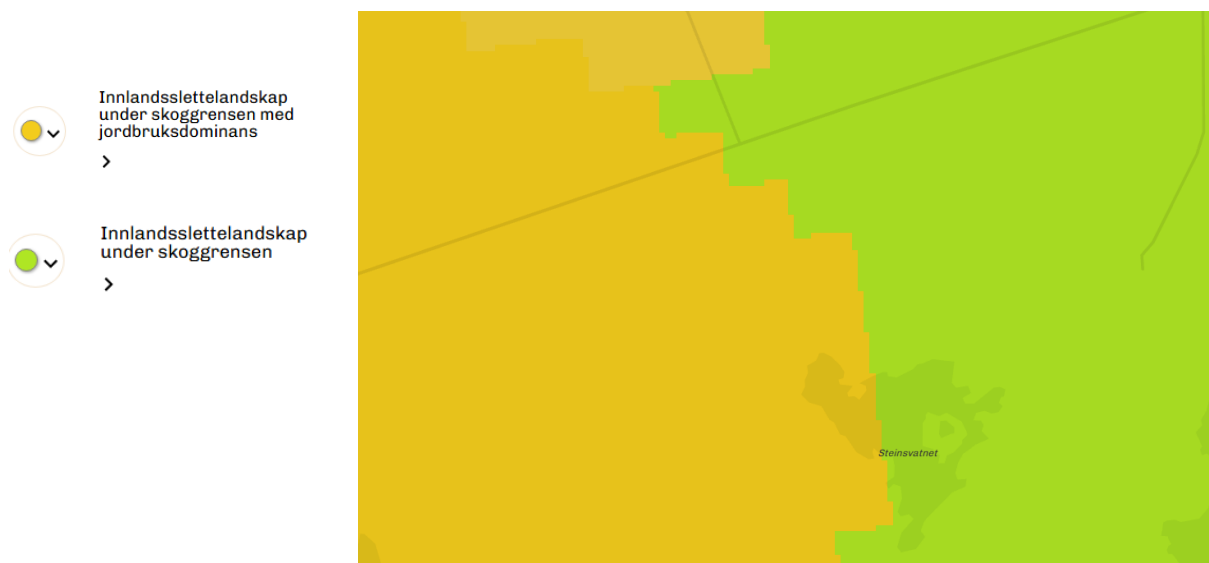
Landskapsområdet inneholder noen store tekniske inngrep i form av gjødsling, oppdyrking, traktorveier og monokultuer med gran og furu samlet i randsonene. Dette resulterer i at verdifulle myrer i området fjernes, og tette plantefelt gir en betydelig negativ visuell effekt, og endrer landskapsbilde som er nesten tusen år gammelt. Utbyggingen av Høg-Jæren energipark har medført til innskrenkelse av viktige naturområder i nord, og verdiene for de tilstøtende områdene er betydelig redusert (Stavanger turistforening, 2009, s.70).

2.4.2 Landskapsregion

Innlandslettelandskap under skoggrensen har høydeforskjeller i landskapet som er mindre enn 50 meter innenfor avstander på 1 km og innlandslettene har en avstand fra kysten som er større enn 6 km. Områdene ligger under skoggrensen, og landskapet domineres av vann, vassdrag, våtmarker, jordbruk, liten andel skog og noen bebygde områder. Landskapet er i liten grad preget av menneskelig aktivitet, bebyggelse og infrastruktur, men enkelte bygninger og kraftledninger kan forekomme (Artsdatabanken, u.å). Landskapet består av flere myrområder og steder med menneskelig påvirkning som Høg-Jæren energipark.

Innlandslettelandskap under skoggrensen med jordbruksdominans er nokså likt innlandslettelandskap under skoggrensen, men den dominerende arealbruken i området er jordbruk (Artsdatabanken, u.å).

Figur 2.13 - Natur i Norge NiN. (Artsdatabanken, 2025)

2.5 Utredningsområde

Tiltaksområdet er vurdert samlet som et område i utredningen.

Figur 2.14 – Bilder fra planområdet. Illustrerer dagens anleggsområde og privatveien fra fylkesveien.

Planområdet omfatter anleggsområdet til TCO og den private veien til anlegget. Anlegget bærer preg av menneskelig påvirkning og industri. Det er plantet trær langs veien og en klynge trær rett utenfor det inngjerdede planerte anleggsområdet. Innenfor porten til området er det plass til noen få biler for arbeiderne og gjester. På vestsiden av anleggsbygget er det en miljøstasjon for sortering av farlig avfall og en brakke for arbeiderne. På østsiden av området er 10-12 blå og hvite containere plassert langs gjerdet, mens man sentralt i området har en åpen asfaltert flate. Området står i kontrast til landskapet rundt med den grå planerte asfaltflaten, industribygg og containere.

Figur 2.15 - Bilder fra utredningsområdet. Illustrerer det viktige kulturlandskapet av Høg-Jæren rundt planområdet.

Øverst t.v.: Området nordøst for anleggsområdet. Øverst t.h.: Steinsvatnet sett fra nærliggende beiteområde.
Nederst t.v.: Beiteområde, TCOs anleggsområde og Høg-Jæren energipark i bakgrunnen.
Nederst t.h.: landskapet rundt planområdet sett i fra nabogården i retning øst fra TCO.

Influensområdet er noe variert, men består hovedsakelig av landbruksområder (dyrka mark og beiteområder) og myr. Myrområdet nord for planområdet er stedvis preget av grøftning og lite skjøtsel, men større arealer er fremdeles inntakt. I retning nordvest utenfor det inngjerdet anlegget er det et lite felt med plantet barskog og noen løvtrær. Spredte sitkagraner viser igjen i deler av landskapet. Ved skogsfeltet finner man en enkel oppholdsplass. Beiteområdene er noe preget av ugras som tistler og høymol, og har et mindre ryddig og oversiktlig preg med mye stein i beitet. Langs beitet sør for planområdet finner man en steingard som avgrenser mot tilstøtende felt. Steinsvatnet gir en variasjon i landskapet og fungerer som et tydelig referanseobjekt for orientering.

Høg-Jæren energipark ligger nord for området og har en tydelig påvirkning av landskapsbildet. Området er videre preget av menneskelige inngrep i form av grusuttak på nabogården, samt TCO sitt anleggsområde.

Planområdet avgrenses mot et skogfelt med sitkagran i sør hvor sikten til tiltaket hemmes. Skogfeltet setter også sitt preg på landskapsbildet.

2.6 Verdisetting

Verdisetting av området er gjort basert på vurderinger iht. tabellene i kap. 2.2.1.

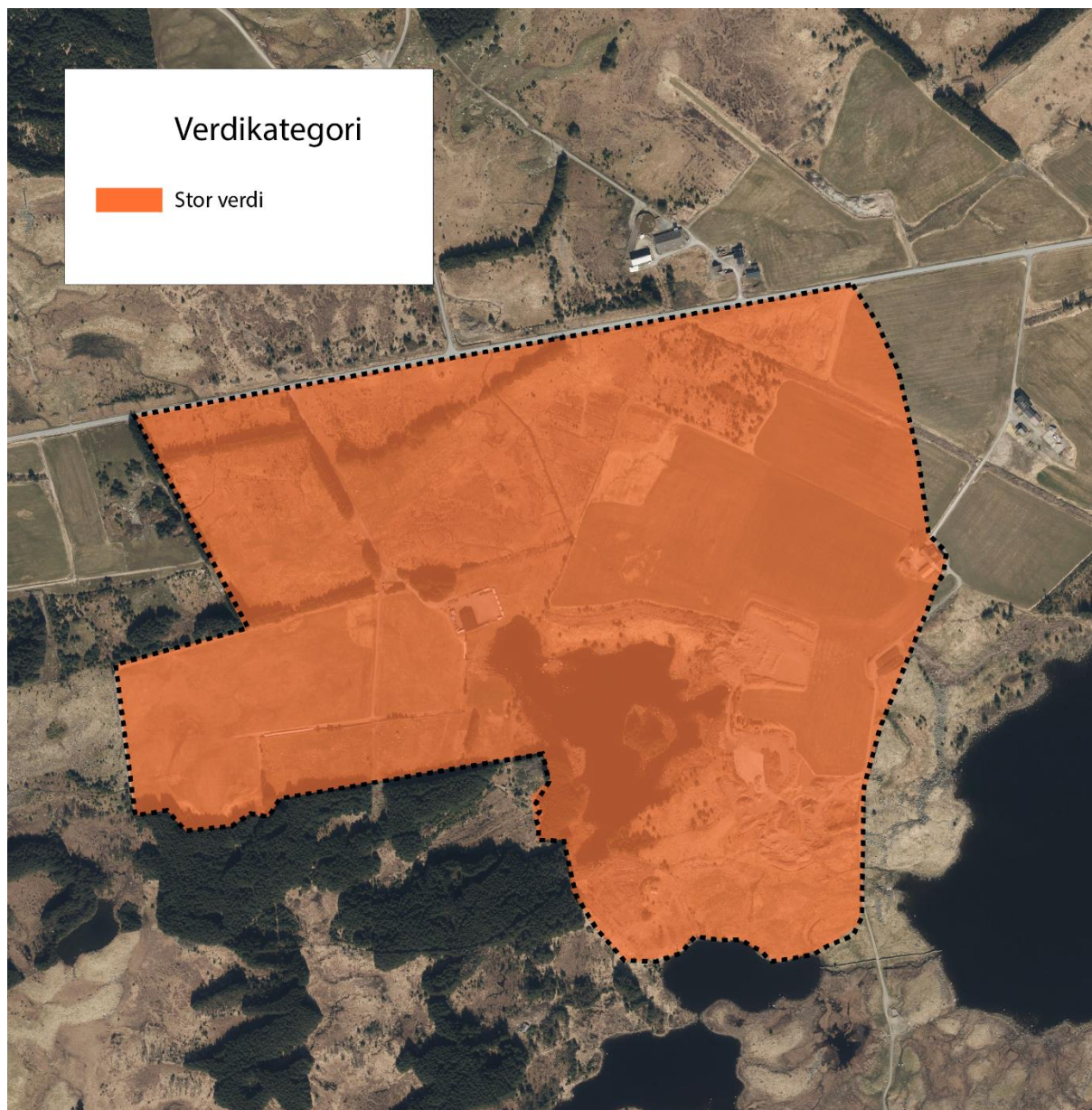
Figur 2.16 - Bilder fra utredningsområde

Utredningsområdet består i stor grad av et åpent hei- og landbrukslandskap. Utredningsområdet er naturpreget med et tydelig morenelandskap med lyng- og grashei. Noe variasjon i område av dyrka mark, landbruksveger, beitemark, Steinvatnet og planta barskog. Deler av området er preget av lite skjøtsel og fremmedarter. Høg-Jæren energipark, anleggsområdet til TCO med containere og grusuttaket på nabogården setter tydelig preg på landskapet og trekker verdien noe ned. Området er definert som et KULA-området, og er med det allerede verdisatt til stor verdi.

Ubetydelig verdi	Noe verdi	Middels verdi	Stor verdi	Svært stor verdi
▲				

Figur 2.17: Skyvelinjal verdi

2.6.1 Verdikart

Figur 2.18 – Verdikart for utredningsområdet. (Norge i bilder, 2025)

2.7 Vurdering av påvirkning

Under vurdering av påvirkning er det først og fremst virkninger av varig karakter som skal vurderes (Miljødirektoratet 2023, M-1941). Midlertidig påvirkning skal kun beskrives ved behov.

Påvirkning er vurdert opp mot 0-alternativet, som i dette tilfellet medfører en tilbakeføring av anleggsområdet til LNRF-område.

Det vurderes at tiltaket medfører en forringelse av landskapet. Den planerte asfaltflaten bryter i seg selv med landskapet og medfører til en fragmentering av landskapsstrukturen. Tiltakets skala bryter ikke nevneverdig med landskapet. Byggenes størrelsesorden kan sammenlignes med landbruksbygninger, og ruver ikke over landskapet.

Tiltaket medfører liten til ingen endring av selve kulturlandskapet rundt, da utbyggingen vil skje innenfor det eksisterende planerte området. Tiltaket vil medføre noen mindre bygninger, men disse vil erstatte eksisterende containere. Sett opp mot 0-alternativet vil tiltaket ha en påvirkning på landskapsbildet. Området preges også i stor grad av nærliggende vindpark.

Fjernvirkning av tiltaket vurderes til å ha mindre påvirkning grunnet tiltakets skala. Bygningene har en utforming som tilsvarer landbruksbygg og skiller seg ikke vesentlig fra annen bebyggelse i området. Avstand til Synesvarden er ca. 3 km, og tiltakets skala medfører liten synlighet fra toppen.

Forbedret	Ubetydelig endring	Noe forringet	Forringet	Sterkt forringet / ødelagt
▲				

Figur 2.19: Skyvelinjal for å vurdere påvirkningsgrad innenfor påvirkningskategoriene

Midlertidige virkninger

Under vurdering av påvirkning er det først og fremst virkninger av varig karakter som skal vurderes (Miljødirektoratet 2023, M-1941). Midlertidig påvirkning skal kun beskrives ved behov.

Det anses ikke som relevant å vurdere midlertidig påvirkning i denne utredning.

2.7.1 Visualisering

Figur 2.20 - Visualisering av tiltak (Prosjekttil Konstruksjon AS)

2.7.2 Avbøtende tiltak (tiltakshierarkiet)

En flytting av virksomheten er nevnt som et avbøtende tiltak for å tilbakeføre deler av landskapet i området. TCO sin produksjon og oppbevaring av kritisk utstyr til olje- og gassindustrien kan ikke ligge i et ordinært næringsområde, da det er behov for stor avstand til bebyggelse og annen viktig infrastruktur. Dagens anlegg ligger trygt der det er i dag, området er allerede opparbeidet, endringen medfører ikke noen utvidelse av arealbruk, eller økt drift. En relokasjon av virksomheten må være på tilsvarende arealer i denne eller andre kommuner.

Et annet avbøtende tiltak kan være å plante en leplantning rundt deler av området for å skjerme det mer fra omgivelsene. Dette bør i så fall gjøres på en måte som harmoniserer med kulturlandskapet.

2.8 Konsekvens

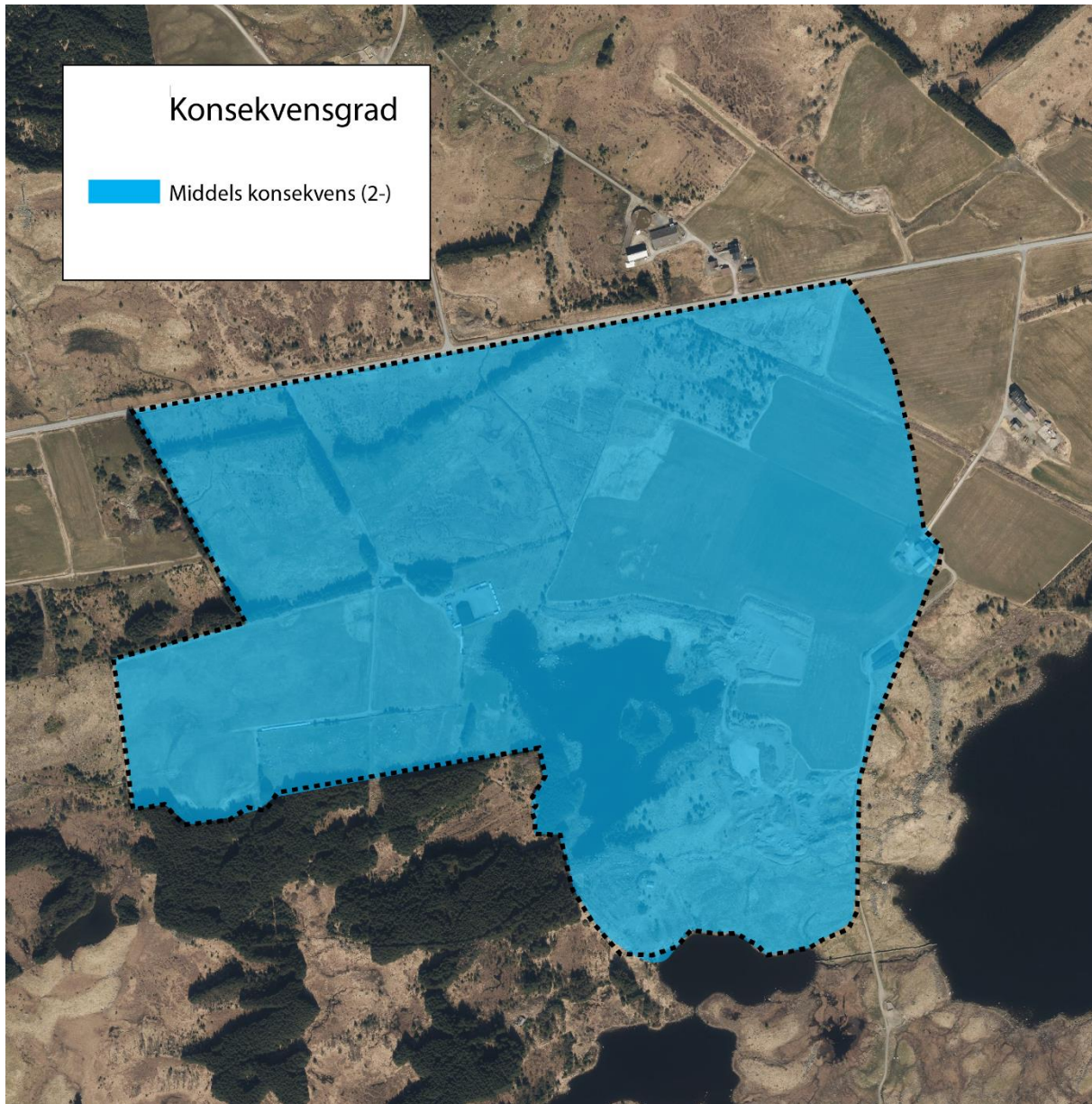
2.8.1 Konsekvensgrad for utredningsområdet

Konsekvensgrad er satt for utredningsområdet ved bruk av konsekvensviften i figur 2-8. Verdi og påvirkning er satt iht. beskrivelser i foregående kapitler. 0-alternativet som legges til grunn med å tilbakeføre landskapet til et landbruksområde.

Konsekvensen er utledet ved at verdi og påvirkning er sammenstilt iht. Konsekvensviften. Konsekvensen er basert på det gjeldende alternativet for planområdet. Konsekvensen for landskapet er vurdert til *Middels konsekvens*.

2.8.2 Sammenstill konsekvens for hele influensområdet

Utredningsområdet	Verdi	Påvirkning	Konsekvens
	Stor verdi ▲	Forringet ▲	Middels konsekvens (2-)

Figur 2.21 – Konsekvenskart for utredningsområdet. (Norge i bilder, 2025)

I Miljødepartementets føringer for fastsetting av verdi for KULA-områder skal området vurderes til *Stor verdi*. Planområdet er akkurat i den nordlige grensen for KULA-området, Høg-Jæren, hvor landskapet har blitt mer fragmentert av store inngrep over tid. Tiltaket i planforslaget skal skje innenfor eksisterende anleggsområde, med liten endring visuelt sett opp mot dagens landskapsbilde. Sett opp mot nullalternativet er påvirkningsgraden vurdert til *Forringet*. Konsekvensgrad for temaet landskap er vurdert til *Middels konsekvens*.

3 Referanser

Nettsider:

- Artsdatabanken. (u.å). *Innlandsslettelandskap under skoggrensen*. Hentet fra: artsdatabanken.no/nin/LA/TI/I/S/1
- Artsdatabanken. (u.å). *Innlandsslettelandskap under skoggrensen med jordbruksdominans*. Hentet fra: artsdatabanken.no/nin/LA/TI/I/S/2
- Norge i bilder. [Norge i bilder](#)
- Rogaland fylkeskommune. (2009). *Vakre landskap i Rogaland*. Stavanger Turistforening. [vakre-landskap-i-rogaland.pdf](#)
- Riksantikvaren. (2021). *Kulturhistoriske landskap av nasjonal interesse i Rogaland*. KULA-områder Rogaland rapport. https://riksantikvaren.no/content/uploads/2021/12/KULA_rapport_Rogaland_utskrift.pdf
- Temakart-Rogaland. [Temakart-Rogaland](#)